

1. Účetní uzávěrka a závěrka

Cíl kapitoly

Studenti se seznámí s činnostmi souvisejícími s účetní uzávěrkou a sestavováním účetních výkazů v rámci účetní závěrky.

Účetní uzávěrka

Otázky:

- 1. Charakterizujte uzávěrkové operace v obchodních společnostech:**
 - a) inventarizace majetku a závazků,**
 - b) závěrečné operace u zásob,**
 - c) odpis pohledávek,**
 - d) tvorba a zúčtování opravných položek,**
 - e) kontrola časového rozlišení nákladů a výnosů,**
 - f) zaúčtování kursových rozdílů,**
 - g) tvorba a zúčtování rezerv,**
 - h) zaúčtování dohadných položek,**
 - i) sestavení daňového přiznání, zaúčtování splatné daně ze zisku,**
 - j) výpočet a zaúčtování odložené daně ze zisku,**
 - k) uzavření účetních knih.**
- 2. Popište zvláštnosti uzávěrkových operací v jednotlivých typech obchodních společností.**

Řešení:

Inventarizace majetku a závazků

Cíl inventarizace:

- **Kontrola věcné správnosti účetnictví.**
- **Kontrola reálnosti ocenění majetku.**

Postup:

- **Zjištění skutečného stavu majetku a závazků.**
- **Porovnání zjištěného stavu se stavem účetním.**
- **Vyčíslení inventarizačních rozdílů.**
- **Proúčtování a vypořádání inventarizačních rozdílů.**

Inventura:

- **Fyzická.**
- **Dokladová.**

Inventarizační rozdíly:

- **Přirozené úbytky zásob – do spotřeby (skupina 50), změna stavu zásob (skupina 61).**
- **Manka a škody v provozní oblasti 549.**
- **Škody (živelné katastrofy) 582.**
- **Schode pokladní hotovosti a cenin 569.**
- **Chybějící cenné papíry – analytický účet „cenné papíry v umořovacím řízení“.**
- **Přebytky zásob – chybné účtování – ve prospěch nákladů.**
- **Přebytky zásob – provozní výnosy – 648, nebo změna stavu – skupina 61.**
- **Přebytky pokladní hotovosti a cenin 668.**
- **Přebytky dlouhodobého majetku odepisovaného 02x/08x.**
- **Přebytky dlouhodobého majetku neodepisovaného 03x/413.**
- **Neexistující, promlčené, nebo k odpisu povolené pohledávky 546.**
- **Neexistující, promlčené, zaniklé závazky 648.**
- **Rozdíl z ocenění majetku – účetní hodnota majetku je vyšší než skutečná – opravné položky.**
- **Přecenění krátkodobého finančního majetku -564.664.**
- **Přecenění ekvivalencí 414.**

Závěrečné operace u zásob

- **Proučtování zásob na cestě - 119/111, 119/501, 139/131, 139/504.**
- **Proučtování nevyfakturovaných dodávek -389.**
- **Porovnat výsledek inventury se skutečným stavem.**
- **Proučtovat inventarizační rozdíly.**
- **Proučtovat konečný stav zásob na skladě při způsobu evidence B – převést počáteční stav do spotřeby (501/112, 504/132) a konečný stav na účet zásob (112/501, 132/504), nebo změnou stavu zásob (61x/12x, 12x/61x).**

- **Posouzení účetní hodnoty zásob na skladě a porovnat s tržní hodnotou.**

Odpis pohledávek

Daňově neúčinný odpis – provede účetní jednotka na základě vlastního rozhodnutí, **Daňově účinný odpis** – v souladu se zákonem o dani z příjmu. **Jednorázový odpis** – 100 %, pohledávky za dlužníkem:

- U něhož soud zamítl návrh na prohlášení konkurzu nebo zrušil konkurz pro nedostatek majetku,
- Který je v konkurzním a vyrovnávacím řízení na základě konkurzního a vyrovnávacího řízení,
- Který zemřel a pohledávky nemohla být vymáhána na dědicích,
- Který byl právnickou osobou, zanikl bez právního nástupce a věřitel nebyl s původním dlužníkem ekonomicky nebo personálně spojenou osobu,
- Na jehož majetek, ke kterému se pohledávky váže, je uplatňovaná veřejná dražba, na základě výsledků dražby.
- Jehož majetek, ke kterému se pohledávka váže, je postižen exekucí, na základě výsledků této exekuce.

Postupný odpis pohledávek:

20 % z hodnoty pohledávky, u nichž termín splatnosti nastal do konce roku 2004.

Tvorba a rozpouštění opravných položek

Tvoří se, pokud skutečná cena je nižší než účetní hodnota a toto snížení není trvalé.

Opravné položky se tvoří k:

- Dlouhodobému majetku – skupina 09.
- Zásobám – skupina 19.
- Cenným papírů – skupina 29.
- Pohledávkám – skupina 39.

Opravné položky daňově účinné – 558

Nepomlčené pohledávky po lhůtě splatnosti, pokud od konce sjednané lhůty splatnosti neuplynulo více než:

- 6 měsíců – 20 %,
- 12 měsíců – 33 %,
- 18 měsíců – 50 %,

- 24 měsíců - 66 %,
- 30 měsíců – 80 %,
- 36 měsíců – 100 %.

Daňově neúčinné – 559,579,589.

Časové rozlišení nákladů a výnosů

- **Akruální princip**

Časové rozlišení aktiv

- **Náklady příštích období, 381, rozdíl mezi výdaji a náklady.**
- **Příjmy příštích období, 385., rozdíl mezi výnosy a příjmy.**
- **Komplexní náklady příštích období, 382, náklady běžného období se váží k příštím období.**

Časové rozlišení pasiv

- **Výnosy příštích období, 384, rozdíl mezi příjmy a výnosy.**
- **Výdaje příštích období, 383, rozdíl mezi náklady a výdaji.**

Kursově rozdílů

Položky majetku a závazků v cizí měně se přepočítají aktuálním kursem České národní banky.

Účtování výsledkově – 563,663.

Majetkové cenné papíry – součást ocenění reálnou hodnotu nebo ekvivalencí, 414

Tvorba a čerpání rezerv

Rezervy se tvoří na výdaje a rizika v budoucnosti.

- Rezervy zákonné – daňově účinné - na opravu dlouhodobého majetku, 552/451
- Rezervy účetní – 554, 574, 584/459 – podle uvážení účetní jednotky.

Dohadné položky

- Aktivní – 388 – dosud nepotvrzené pohledávky.
- Pasivní – 389 – nepotvrzené závazky, nedodané faktury.

Výpočet a zaúčtování splatné daně z příjmů

Výnosy

- Náklady

Hrubý účetní výsledek hospodaření

+ Náklady daňově neúčinné

- Výnosy daňově neúčinné

Daňový základ před úpravou

+/-Úpravy

Daňový základ po úpravách

Daň

- Slevy na dani

Splatná daň z příjmů

Disponibilní zisk = Hrubý účetní výsledek hospodaření – splatná daň

Splatná daň 591, 593/341

Náklady, které nejsou podle zákona o daních z příjmu uznány jako výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Účet	Daňově neuznatelný náklad
512 – Cestovné	Cestovné nad limit
513 – Náklady na reprezentaci	V plné výši
543 - Dary	Na limit stanovený zákonem o dani z příjmu, na účel, který nebyl jmenován
546 – Odpis pohledávky	Pohledávky odepsané nad rámec zákona o dani z příjmu
549 – Manka a škody	Zničený, poškozený, nepojištěný majetek
551 - Odpisy	Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy
559 – Tvorba a zúčtování opravných položek	Opravná položka k zásobám
563 – Kursové ztráty	V plné výši
569 – Manka a škody	Schodek v pokladně nepředepsaný k úhradě

Odložená daň z příjmu

Vzniká z rozdílných účetních hodnot a daňových základů aktiv a pasiv.

ÚH aktiv > DZ aktiv – odložený daňový závazek

ÚH aktiv < DZ aktiv – odložená daňová pohledávka

ÚH pasiv > DZ pasiv – odložená daňová pohledávky

ÚH pasiv < DZ pasiv – odložený daňový závazek

592, 594 /481 – závazek

481/592, 594 – pohledávka

428/481 – závazek, první aplikace odložené daně

481/428 – pohledávka, první aplikace odložené daně

Uzavírání účetních knih

Aktivní účty

PS	
+	-
KS	<i>Převod</i>

Pasivní účty

	PS
-	+
<i>Převod</i>	KS

5xx Nákladové účty

+	-
	<i>Převod</i>

6xx - Výnosové účty

-	+
<i>Převod</i>	

702

702	
KS aktivních účtů	KS pasivních účtů
<i>Ztráta</i>	<i>Zisk</i>

710

710	
Náklady	Výnosy
<i>Zisk</i>	<i>Ztráta</i>